

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
GUIDELINES FOR DEVELOPING PARTICIPATIVE ADMINISTRATION
OF SCHOOLS IN MOEDANG SCHOOL NETWORK UNDER SISAKET
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

¹ดาร์รัตน์ พร้อมพรม และ ²เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม
¹Dararat Promprom and ²Charoenwit Sompongdam

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย
Ratchatani University, Thailand

¹dararat25360973619356@gmail.com, ²charoenwit_s@gamil.com

Received: September 15, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง และผู้ให้ข้อมูลได้แก่ บุคลากรจากโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น 3 โรงเรียน จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ของโรงเรียน ด้านการไว้วางใจกัน ควรให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้านความยึดมั่นผูกพัน ควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ควรให้ครูร่วมกันปรึกษาหารือในการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านความเป็นอิสระต่อครูทุ่มเทและเต็มใจต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ครูควรได้รับการไว้วางใจและการวางตัวบุคคลให้เข้าทำงาน ควรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น โดยมีผู้บริหารคอยให้คำแนะนำ

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, กลุ่มโรงเรียนมออีแดง

Abstract

This research aimed to study the conditions and problems of participative administration of schools in Moedang School Network under Sisaket Primary Educational Service Area Office 4, to compare problems of participative administration of schools classified by school sizes, and to study the development guidelines for the use of participation administrative development. The sample consisted of teachers in Moedang School Network and Informat from the best schools, consisting of 3 schools' administration and 15 teachers. The tool used for the data collection was a 5-level rating scale questionnaire and an Interview form. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and frequency from content analysis. The research results revealed as follows: 1) The overall conditions of the Participation Administration of Schools in Moedang School Network Under Sisaket Primary Educational Service Area Office 4 were high. The overall problems of the Participation Administration of Schools in Moedang School Network needed to be higher. 2) The problems of Participation Administration for overall the small size school had problem higher than the medium size school and large size school statistically significant at .05 level. 3) The guidelines for Developing Participation Administration were applied to develop. In the aspect of trust, teachers should be involved in administrative decisions related to their performances; in the aspect of commitment, professional learning communities should be created for both teaching and administrative problems; in the aspect of setting common goals and objectives, teachers should be encouraged to discuss and work together. The aspect of independence for teachers to perform with willingness; teachers should be trusted and assigned to the right position, be free to express their opinions, and be accepted by others with the guidance of the school administrator.

Keywords: Participative Administration, Moedang School Network

บทนำ

การศึกษานับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีคุณภาพ หากประชากรได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศก็ประสบความสำเร็จในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรม และทัดเทียมกับอารยประเทศทั้งหลาย ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคน คือ กระบวนการทางการศึกษา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 อย่างชัดเจนว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีความคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของมวลมนุษยชาติตั้งแต่อดีตและปรากฏต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมเกียรติภูมิของมนุษย์ให้สูงส่งขึ้นไป ความเจริญก้าวหน้าตรงจุดนี้เกิดจากการที่มนุษย์มีความคิดสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด ที่จะพัฒนาความสามารถของตนเองขึ้นไปเรื่อย ๆ และสิ่งที่จะพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์ให้สูงส่งขึ้นไปได้ แนวทางหนึ่งก็คือการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรที่อยู่ในสังคมให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่ต้องการและให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษานั้นมีหลายระดับ แต่การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนระดับประถมศึกษาขั้นต้นนับว่าสำคัญที่สุด ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จะต้องตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้ ทั้งนี้เพราะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทุกคนจะต้องเรียน เป็นการมุ่งสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กด้านการอบรม สั่งสอน มุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้รวมทั้งเน้นการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปรับปรุงตนเองให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Cohen and Uphof (1980) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Evaluation) ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Benefits) ส่วน Swansburg (1996) มีแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน (trust) ความผูกพันที่จะปฏิบัติ (commitment) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (goals and objectives) และความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (autonomy) ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่า การตัดสินใจที่ดีจะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ ย่อมมีความผูกพันต่อผลของการตัดสินใจที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความผูกพันจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้น ในส่วนของกำลังใจและความพอใจในงานที่ทําเป็นสิ่งที่เกิดจากการที่พวกเขามีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ฉะนั้นความรู้สึกทางเห็น คับอกคับใจ และความไม่พอใจที่จะนำไปสู่ความเฉื่อยชา การออกจากงาน และการขาดงานน้อยมาก การลดความไม่พอใจด้วยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถแก้ปัญหาได้ (วิบูลสร นิลพิบูลย์, 2563)

ดังนั้น ในการพัฒนาโรงเรียนระบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเองโดยใช้หลักการบริหารที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการมีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ซึ่งการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือว่าเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 เมื่อนำไปใช้ในสถานศึกษาจึงเป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของโรงเรียน เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ๆ ในทุกระดับ เพิ่มปริมาณและคุณภาพการติดต่อสื่อสาร สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน ทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และการที่ครู ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณ จึงเกิดแนวทางการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมและมีสิทธิในการบริหารจัดการศึกษา การบริหารและการตัดสินใจด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน (เทวพร ขำเมธา, 2558)

สภาพการบริหารสถานศึกษาที่ขาดความพร้อมและมีการกระจายหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมกับบุคคลเท่าที่ควร อีกทั้งนโยบายและการดำเนินการของกลุ่มเครือข่ายครูผู้สอนไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานของกลุ่มเครือข่าย โดยผลการประเมินภายนอกในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง มีผลประเมินคุณภาพภายนอก ในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมภายในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้บริหารยังขาดทักษะในการสื่อสารและทักษะในการแก้ปัญหาในโรงเรียน และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สาเหตุมาจาก โรงเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มโรงเรียนมออีแดงนั้นเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูผู้สอนและบุคลากรในการปฏิบัติงานน้อยนั้น ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนจบมาจึงทำให้การทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษานั้นไม่สะดวกราบรื่น จึงต้องอาศัยความสมัครใจ และการมีประสบการณ์ของครูผู้สอน เข้ามาทำงานในงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร จึงทำให้การทำงานนั้นมีอุปสรรคเกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ และขาดอิสระในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนนั้น มักจะมาจากความคิดเห็นของผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้บริหารมักจะแสดงความคิดเห็น และคิดเห็นว่า ความคิดของตนเอง

มักจะถูกต้องเสมอ ดังนั้น จึงทำให้คณะครูในโรงเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน จึงทำให้คิดว่าตนเองไม่มีความสำคัญ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและไม่มีความเต็มใจที่ปฏิบัติงาน ไม่เปิดกว้างรับความคิดเห็นทั้งผู้บริหารและครู หน้าที่ของผู้บริหารคือจะต้องชี้แจงและทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการบริหารงานร่วมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2565) และผลประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดงพบว่า เฉลี่ยอยู่ในระดับดี แต่หากดูรายด้านแล้วพบว่า มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่วัดด้วยการบริหารการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาการศึกษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากการบริหารงานของกลุ่มผู้บริหารที่ไม่ได้ให้ครูในกลุ่มโรงเรียนมออีแดงมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมากเพียงพอ จึงทำให้ครูไม่ทราบแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร อาจทำให้ไม่มีความเต็มใจในการปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติแล้วไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานได้เท่าที่ควร (กลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ครั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใน สังกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาต่อไปในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จากโรงเรียน 18 แห่ง จำนวน 195 คน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 42 คน ขนาดกลาง 120 คน และขนาดใหญ่ 33 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จากโรงเรียน 18 แห่ง จำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) แล้วสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วยครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 23 คน ขนาดกลาง 81 คน และขนาดใหญ่ 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scales) ด้านที่ 1 การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน จำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 2 การไว้วางใจกัน จำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 3 ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 4 ความผูกพันที่จะปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ รวม 20 ข้อ ซึ่งครอบคลุมการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามทฤษฎีของสวอนเบิร์ก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งได้วิเคราะห์ข้อมูล ตามลักษณะของแบบสอบถามดังนี้

3.1 สภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้การทดสอบค่า F – test แบบ One-way ANOVA

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาความถี่

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม			ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	3.76	0.92	มาก	1.93	0.94	น้อย
2. การไว้วางใจกัน	3.90	0.65	มาก	2.40	0.93	น้อย
3. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน	4.03	0.52	มาก	2.29	1.20	น้อย
4. ความผูกพันที่จะปฏิบัติ	3.75	0.75	มาก	2.02	0.95	น้อย
รวม	3.86	0.64	มาก	2.16	0.96	น้อย

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านมีระดับสภาพอยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านในระดับน้อย เมื่อพิจารณาพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีปัญหาการไว้วางใจกันสูงสุด และมีปัญหาการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีระดับปัญหาน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ดังตารางที่ 2 – 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	2.41	1.10	น้อย	1.64	0.61	น้อย	1.40	0.41	น้อย
2. การไว้วางใจกัน	2.60	1.20	ปานกลาง	2.35	0.47	น้อย	2.00	0.82	น้อย
3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน	2.71	1.27	ปานกลาง	2.23	1.14	น้อย	1.40	0.41	น้อย
4. ความผูกพันที่จะปฏิบัติ	2.44	1.09	น้อย	1.87	0.71	น้อย	1.30	0.31	น้อย
รวม	2.54	1.14	ปานกลาง	2.02	0.67	น้อย	1.53	0.49	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้ ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน การไว้วางใจกันและความผูกพันที่จะปฏิบัติ ส่วนการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน อยู่ในระดับน้อยสุด

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ขนาดโรงเรียน		
				ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน	ขนาดเล็ก	2.41	1.10	-	0.77*	1.01*
	ขนาดกลาง	1.64	0.61		-	0.24
	ขนาดใหญ่	1.40	0.41			-
2. การไว้วางใจกัน	ขนาดเล็ก	2.60	1.20	-	0.25	0.60*
	ขนาดกลาง	2.35	0.47		-	0.35
	ขนาดใหญ่	2.00	0.82			-
3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน	ขนาดเล็ก	2.71	1.27	-	0.48*	1.31*
	ขนาดกลาง	2.23	1.14		-	0.83*

ปัญหาการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ขนาดโรงเรียน		
				ขนาด เล็ก	ขนาด กลาง	ขนาด ใหญ่
4. ความผูกพันที่จะปฏิบัติ	ขนาดใหญ่	1.40	0.41			-
	ขนาดเล็ก	2.44	1.09	-	0.57*	1.14*
	ขนาดกลาง	1.87	0.71		-	0.57*
	ขนาดใหญ่	1.30	0.31			-
รวม	ขนาดเล็ก	2.54	1.14	-	0.52*	1.01*
	ขนาดกลาง	2.02	0.67		-	0.50*
	ขนาดใหญ่	1.53	0.49			-

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบ ในงานและด้านความผูกพันที่จะปฏิบัติของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันโรงเรียนขนาดเล็กมี ปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านการไว้วางใจกัน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน มออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีประเด็นที่สามารถ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรที่น้อยกว่า จึงทำให้บุคลากรหนึ่งคนได้รับหน้าที่รับผิดชอบหลายหน้าที่ ซึ่งทำให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

เนื่องจากมีภาระหน้าที่มากและอาจได้รับงานที่ตนเองไม่มีประสบการณ์หรือมีความถนัด เช่น การจัดทำแผนการพัฒนาโรงเรียนผู้บริหารให้ครูรับผิดชอบหน้าที่จัดทำตามนโยบายตนเองโดยไม่ปรึกษาหารือกับบุคลากรในโรงเรียน

ด้านความผูกพันที่จะปฏิบัติ มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีชั่วโมงการปฏิบัติหน้าที่สอนมากกว่าทำให้ใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้ยากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ที่ครูมีชั่วโมงสอนน้อยกว่า อีกทั้งยังไม่มีครูที่ประสบการณ์สอนในวิชาเอกเดียวกัน จึงทำให้มีความผูกพันที่จะปฏิบัติต่ำกว่า

ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีผู้บริหารเพียงคนเดียว นโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานภายในโรงเรียนอาจมาจากผู้บริหารเพียงคนเดียว จึงทำให้ครูไม่มีส่วนร่วมในการปรับปรุง แก้ไขนโยบายจากปัญหาที่ครูพบโดยตรงมากเท่าที่ควร

ด้านการไว้วางใจกัน มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันโรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรครูบรรจุใหม่มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้ครูมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จึงอาจทำให้ผู้บริหารไม่มีความไว้วางใจในผู้ปฏิบัติงานเท่าที่ควร และการบริหารบางเรื่องอาจไม่ชี้แจงให้บุคลากรทราบทุกคน จึงทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันเรื่องความโปร่งใสในการดำเนินงานภายในโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับชาอุณี เหมือนโพธิ์ทอง (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 เมื่อจำแนกขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน พบว่า มีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นโดยรวม มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยอานนท์ แก้วเงิน (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวม มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง แนวทางการพัฒนาการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารควรจัดการประชุมปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแนวทางการทำงานร่วมกับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาจากผู้ปฏิบัติ โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติซึ่งจะได้รับการสะท้อนปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับโสภิตา คล้ายหนองสรวง (2558) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมี

ส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน และที่สำคัญต้องควบคุม กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการพัฒนาการไว้วางใจกัน มีแนวทางการพัฒนาโดยให้ครูเข้ารับการอบรมเรื่องที่ได้รับผิดชอบ และให้ครูผู้มีประสบการณ์หรือผู้บริหารคอยช่วยเหลือ เป็นต้น และควรจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมให้กับครูนั้นๆ เพื่อความชัดเจนในการทำงานและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ไชยิกา คล้ายหนองสรวง (2558) ที่กล่าวถึงผู้บริหารควรให้โอกาสครูเลือกทำงานตามความต้องการและให้ความไว้วางใจว่า ครูจะสามารถทำงานได้อย่างดีมีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน มีแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารควรประสานงานกับครูที่ได้รับมอบหมายงานอย่างสม่ำเสมอ มีการแนะนำและติดตาม ให้คำปรึกษาตลอดการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และรับฟังแนวคิดในการทำงานของครูเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ให้อิสระแก่ผู้ร่วมงานได้ตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานควบคุมการปฏิบัติงานของทีมงาน รวมทั้งให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการแสดงความคิดเห็นเรื่องการทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาความผูกพันที่จะปฏิบัติ มีแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหารควรใช้การประชุมหรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งจะเป็นการสะท้อนปัญหาและร่วมกันหารือแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กับครู โดยจะทำให้ผู้บริหารกับครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพิ่มขึ้นจากการร่วมกันแก้ปัญหาการทำงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ อมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาการดำเนินงานร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้ข้อมูล งบประมาณการพัฒนาบุคลากร คอยให้คำแนะนำส่งเสริมและฝึกฝนวิธีการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนมออีแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ผู้บริหารควรให้ครูร่วมกันปรึกษาหารือในการปฏิบัติงานร่วมกันกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารโรงเรียน เพื่อครูที่เป็นผู้ปฏิบัติได้ออกความเห็นในด้านของผู้ปฏิบัติ ว่าสามารถพัฒนาด้านใด หรือมีปัญหาปรับปรุงด้านใดได้

ด้านการไว้วางใจกัน ผู้บริหารควรให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูโดยตรง และมอบหมายงานที่เหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ อีกทั้งจัดทำคำสั่งมอบหมายขอบข่ายงานอย่างชัดเจน

ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน ครูควรได้รับการไว้วางใจและการวางตัวบุคคลให้เข้าทำงาน ถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ควรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น โดยมีผู้บริหารคอยให้คำแนะนำ

ด้านความผูกพันที่จะปฏิบัติ คณะครูและผู้บริหารควรสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่ดีขึ้น โดยจะเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ เพื่อปัญหาทั้งการสอนและการบริหาร ซึ่งจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *คู่มือการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา*. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)*. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ชาฤณี เหมือนโพธิ์ทอง. (2556). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครู ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชัยอนันท์ แก้วเงิน. (256). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โศภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา]. E-Journal of Education Studies, Burapha University. <https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/education2/article/view/4331>
- อมรศักดิ์ ปิ่นกาลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศิลปากร